

Megjelenik
minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 4 ft. 40 kr.
Félévre . . . 2 ft. 20 kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 10 kr.
Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 4 ft. 80 kr.
Félévre . . . 2 ft. 40 kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 20 kr.

Mindenemű kéziratok a szer-
kesztőséghez küldendők.

Hirdetés- és beiktatás
díj

a 30 kr. bélyegilletékek kivül:
a négyszer hasabzott petit sor
helye 1-szeri beiktatásnál 5 kr.,
3-szori beiktatásnál 4 kr., több-
szori beiktatásnál 3 kr.
Nyilttéri közlemények mint
hirdetmények számíttanak.

Mindenemű díjak a laptulaj-
donos és kiadóhoz dunasor, 83.
sz. saját házához czimezve kül-
dendők.

KOMÁROM.

Társadalmi, gazd., vegyes tartalmú helyi s vidéki érdekű közlöny.

Pénzintézetek.

A lefolyt héten két pénzintézetünk tartá évi közgyűlését, melynek eredményét tüzetesebben ismertetni kötelességünknek tartjuk, minthogy úgy városunk, mint a vidék pénzforgalmának közvetítői, s így anyagi viszonyaink alakultának nevezetes tényezői.

I.

A komáromi első takarékpénztár e hó 5-én tartá saját helyiségén 28-ik évi közgyűlését.

Az igazgatói — kimerítő — jelentésből czélszerűnek látjuk közle-
ni: „hogymint eddig, a lefolyt évben is oda törekedett, hogy az intézettel
üzleti viszonyba lépett testületek s egyesek bizalmát továbbra is megtarta,
s azt lehetőleg szilárdítsa, s teljes lelki megnyugvással állíthatja,
hogy e feladatának teljesítésében kötelességét lelkiismeretesen betöltte,
minthogy a különben inkább mostohának mondható viszonyok között is
— tekintve, hogy a földműves osztálynak a mult év kezdetén táplált re-
ményei nagy részben megsemmisültek, — tekintve, hogy az ipar s keres-
kedelem minden ága, különösbbe az intézet üzletére tagadhatatlanul je-
lentékeny befolyással bíró épületfakereskedelem is — az előbbi évekhez
mérve — a pénz- s hitelválság zsibbasztó hatása alatt pangásnak indult
— az intézetnek szilárd hitele tisztán megőriztetett és fenntartott. sőt a
memyiben az év folyama alatt több részint fővárosi, részint vidéki pénz-
intézetekkel viszeszámitolási üzlet-összeköttetésbe lépett, s ebből kifolyó
kötelezettségeinek mindenkor a legpontosabban megfelelt — az emelt-
tett, sőt erősítettet is.”

A fentieket következő üzleti számok igazolják:

1. Betétel-maradvány volt 1873 végén	1,485,084 ft. 73 kr.
Ezek tökesített kamatai	89,141 ft. 37 kr.
Osszeg	1,574,226 ft. 10 kr.
Visszafiztetett az év folytán	932,161 ft. 79 kr.
Újabb betétel volt	867,937 ft. 75 kr.
Kevesebb volt a betétel 64,224 ft. 4 krral.	
2. A nagyobb mérvű hitelválság folytán, különösen a reményekben kü- lönben is esalódott földműves osztályra nézve előnyösebb és biztosabb- nak látván az intézet az ingatlanokrai kölcsön-adást, mint a váltói üz- letet, e köle önökben több helyezettet el:	
1873 végén volt e kölcsön maradványa	696,394 ft. 47 kr.
Kiadatott az év folytán	133,965 ft.
Visszafiztetett	48,431 ft. 37 kr.
Maradt e kölcsönből 1874. végén	781,838 ft. 10 kr.
S így 85,533 ft. 63 krral több mint a mult évben.	
3. Epen így a mostoha pénzüviszonyok folytán, különösen a legszegényebb osztály részére kiadott előlegezések is nagyobb mérvűek lévén, az ér- tékpapírok s egyéb ingóságokra kiadott összeg is nagyobb:	
1873. végén volt az előlegezések maradványa	77,019 ft. 92 kr.
Kiadatott az év folytán	159,087 ft. 11 kr.
Visszafiztetett	119,115 ft. 7 kr.

A „KOMÁROM” tárczája.

Az emberiség áldást hozó barátja.

(Allegória.)

Szüleimnek kertjében padon ülve a hatalmába kerített szarvasbogarát tüvel kínozni készült Aladár. Megnyilván a kert ajtaja, a gyermek elé kék ruhá-
zathban magas alkattú nő lép. Nemes tekintete komoly, szende fenséggel párosult, sötét hajzatát sárga virá-
gok koszoruzzák.

„Aladár”, mondá, „nem azért teremtett e bo-
gár, hogy te azt kínozzad! Az igaz lélek állatokon is
könyörül. Féljed az Istent, ki az Ily játék tizését utál-
ja, légy ember!”

Szelid, de szívét legyőző zeneként hatának a
gyermekre e szavak, ki hódolatjeljes érzetek közt te
kinte föl e nőre, hogy elpirulva szabadonboesássa az
állatkát.

Bokros gondolatokba merülve, állott egykor a
kerten s e kérdéssel foglalkozott: ugyan kit szeretek
én legjobban? S így felelt önmagának: „Legelőször
is édes szüléimet, azután Jancsi pajtásomat, azután
az Istent.”

Ime! előtérmett ismét e magasztos nő és mon-

dá: „Aladár! miként nyilatkoztál? Szeresd az Istent
mindenek fölött, s felebarátodat mint önmagadat!”

Más alkalommal, midőn a szobába memi s édes
anyja elé hazugsággal lépni készült, egy mentő kéz
tartá őt vissza e szavakkal: „Arva vagyon! Tiszteled
atyádat s anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön.”

És Aladár édes anyjának igazat vallott.

A gyermek ifjkorba lépett. Szüleitől a ragá-
lyos betegség ugyan egy napon fosztá meg őt. A leg-
vadabb kétségbeesésben édes atyjának, édes anyjá-
nak koporsói előtt földre borulva zilált hajjal így ki-
áltott fel: „Mindenható az Isten, de nem jóságos. El-
vette legdrágább kincsemet!”

Megnyílik az ajtó, belép a rejtélyes nő s így
szól: „Aladár, gondold meg, hogy a legnagyobb böl-
ceség vette el szüleidet! A kezdet- és vég nélküli
lény határozatiba megalván magadat, bagyj fel za-
bolázatban kétségbeeséssel; Isten léssen atyád,
anyád; van még viszonlatás a túlvilágon.”

Megvizsgáztatva emelkedék fel az ifju.

S még többször is látta e magasztos nőt; vala-
hányszor rosztban torte fejét, védnökének tapasztalta
öt. Varázslás szótának, megigéző anyai szemének
ellentállani soha nem mert. Valahányszor nála ter-
mett, jobbnak, tisztábbnak, nyugalmasbnak, neme-
sebbnek érezte magát.

Maradt a kölcsönből 1874. végén 86,983 ft. 26 kr.

S így 9972 ft. 24 krral több mint a mult évben

4. Ez ellenében a váltó-üzlet nevezetesen kisebb volt:

1873. végén volt a leszámított váltó-összegek

maradványa 907,904 ft. 45 kr.
Kiadatott a mult évben 2,836,939 ft. 56 kr.
Visszafiztetett 2,897,017 ft. 27 kr.
Maradt 1874. végén 847,826 ft. 74 kr.

S így 60,077 ft. 71 krral kevesebb mint a mult év végén.

Üzlet-forgalom volt a mult évben 8,830,068 ft. 72 kr.
Előbbi évben 9,272,099 ft. 92 kr.

S így ez évben kevesebb 442,031 ft. 20 kr.

A tiszta jövedelem volt 46,007 ft. 40 kr.

Miből jut:

Igazgató, választmányi illetékre	5520 ft. 88 kr.
Tartalék-tökére	2741 ft. 28 kr.
Nyugdíjalapra	245 ft. 24 kr.
Városi kórház-alapítványra	200 ft. — kr.
Megyei	100 ft. — kr.
Községi iskola	200 ft. — kr.
Szegény iskolások ruházatjára	20 ft. — kr.
Nöegylet javára	100 ft. — kr.
Tűzoltó egylet javára	100 ft. — kr.
Tisztviselők jutalmazására	780 ft. — kr.
Osztalékra	36000 ft. — kr.

Osszesen 46007 ft. 40 kr.

A közgyűlés az eredményt helybenhagyó tudomásul vette, mire kö-
vetkezett a választmány újbbi választása, s mert a régiiek egyhangulag
váltattak ki, a közgyűlésnek működésükkel megelégedése ez által legluz-
tosabb kifejezést nyert.

II.

A komáromi kereskedelem s iparhitelintézet pedig e hó 7-én tartá
28-ik évi közgyűlését szintén saját helyiségén.

A szép számmal megjelent s 525 részvényt képviselő részvénytul-
ajdonosokat az alelnök — ki a betegsége miatt meg nem jelenhetett gróf
Waldstein János elnök ur ő nagyméltósága távollétében az elnököst
vitte — üdvözölvén, a közgyűlés főtárgyát az igazgatói jelentés tette.

Ez is jelzé a forgalomra hátrányos mult évi viszonyokat s ezekből
indokolta az eredmény mivoltát, mely ha nem is a kapzsi nyereszvágyat,
de mindenestre a jogosult igényeket kielégíti, s mindenestre becsületére
vállik az igazgatóság és választmányának, hogy a nyomott helyzetben is,
melyben léte két évet töltte el, oda hatolt, miként a legújabb statisztikai
kimutatásként a hazai hasonmémű intézetek között a 21-ik helyet foglalja
el, s a részvények pénzt már is 11 száztólival kamatoztatja.

A forgalmi kimutatás következő részleteket tüntet fel:

1. 1873-ik év végén volt a váltó-táreza	132831 ft. 18 kr.
1874. évben leszámítottatott	910449 ft. 02 kr.

Egykor este e nő ismét nála volt; de alig
hogy távozott a kertből, az ifju elé divatos előkelő
gúnyos mosolygással egy férfi lép. Szeme szuró, orra
ferde, szája körül a gúny vonásai. „Apácának jó
lett volna ugymond nem értem türelmedet irá-
nyában, midőn folyvást igazgat s gyámkodik körül-
led. Örökké gyermek maradsz, ha férfiaságra fel
nem küzdöd magad. Mindig Istentől beszél, túlvilá-
gól, telebaráti szeretetről stb., jámbor szavaival csak
ámítgat az alattomos képmitató! Maga sem hiszi,
mit neked mond, s ha egyedül van, kinevet.

„Mit eszeledjem?” kérde Aladár.

„Mit tevő légy? Ha ismét jó, így szölsz hozzá:
férfiává lettem, nem szorulok többé gyámkodásodra, s
avval elboesátod. Egy óra múlva azonban engem ke-
ressz fel. Látod e dombon ott ama nagyragu há-
zat? Lakásom az! Keesebb nékkel találkozol ott,
mint a milyen eme szenteskedő. Különösen pedig azt
jegyezd meg magadnak, hogy a mindenség legna-
gyobb kincsét ott leled fel — az igazságot!”

„Az igazságot?” kiálta fel Aladár; hisz ez az,
mit keresve keresek, mint talán senki a földön!”

Am, jöjj! midőn a templom tornyán a haran-
gok zenéje meg fog szólalni!” mondá az idegen, s
eltávozott.

(Folyt. kov.)

Ezekből beváltatott és viszeszámitoltatott . . .	934141 ft. 19 kr.
Maradt az év végén tárcza-állomány . . .	109139 ft. 01 kr.
Igy 1875. évben 471 drb váltóval 285437 ft. 43 kr. értékben több számítottatott le, mint az előző évben.	
2. 1873. év végén maradt betétekből . . .	54653 ft. 74 kr.
1874. évben betétetett . . .	39708 ft. 29 kr.
Visszafizetett . . .	53276 ft. 53 kr.
Maradt az év végén . . .	41085 ft. 50 kr.
mely maradéknak kamatai tőkésítettvén, így e rovat maradéka . . .	42215 ft. 04 kr.
3. 1873. év végén volt jelzálog-kölesön . . .	6050 ft. — kr.
1874. évben kiadatott . . .	13525 ft. 79 kr.
Visszafizetett . . .	400 ft. — kr.
Maradt az év végén . . .	19175 ft. 79 kr.
4. 1873. év végén maradt előlegezések . . .	2263 ft. — kr.
1874. előlegeztetett . . .	9857 ft. — kr.
Visszafizetett . . .	8215 ft. — kr.
Maradt az év végén . . .	3905 ft. — kr.
5. Folyó számlák adószai . . .	1875 ft. 33 kr.
hitelezői . . .	1580 ft. — kr.
6. Kamatbevételek 1873. évről átmeneti kamatok . . .	4379 ft. 29 kr.
1874-ben befolyt kamatok . . .	26475 ft. 71 kr.
1874-ben kifizetett kamatok . . .	11164 ft. 46 kr.
Maradt kamat-egyenleg . . .	19690 ft. 54 kr.
7. A veszteség- s nyereség-számla szerint a múlt évi tiszta nyereség, betudva az 1873. évi maradványt . . .	6055 ft. 35 kr.
Részvény-tőke 6% . . .	6000 ft. — kr.
összesen . . .	12055 ft. 35 kr.

Miből a közgyűlés 11000 frot mint osztalékot a részvényesek között felosztani, a többi pedig jótékony célokra, tisztviselők jutalmazására, s egyéb az intézet feladatainak megfelelően felhasználhatni rendelt.

A közgyűlés egyéb érdemleges mozzanatát képező az alapszabályok 20. és 43. §-nak a választmány által javasolt módosításai, melyek megelőző tüzetes vita után el is fogadtattak.

Mindkét intézet valamint híven visszatükrözi a múlt évi kereskedelmi forgalom nyomott helyzetét, úgy másrésztől megnyugtató bizonyítékát adja annak, miként mindkét intézet vidéki hivatásának helyes fel-fogásában, megvetve a tözsérkelési nyegleséget, ha kell, áldozattal is siet segínyt nyújtani a nyomott földhitelnek, mindkét intézet a múlt évben az ingatlanra engedélyezett hitelt tetemesen felemelvén, miáltal a vidéket az ily intézmény áldásosságában részesítvén, hivatása s rendeltetésének magaslatához egy újabb s elismerést érdemlő lépést tett.

A lebkövek.

(Természettani közlemény.)
(Vége.)

Az összes elméletek közt a lebkövek eredetét illetőleg legelfogadhatóbbnak tünik föl Cladni nézete, melyet ugyan előbb Halley és Lichtenberg állít föl, de melynek alapítójaul mégis Cladnit kell tekintenünk, mint ki azt rendszeresítette s minden rendű és rangú megtámadások ellen ügyesen és kitarással védelmezte. Szerinte a lebkövek önálló égi testek. Igen sok apró — úgymond — és összetömrített durva anyag van a lég-űrben elszórva, a nélkül, hogy valamely nagyobb égi testtel volna összeköttesben. Addig mozognak, míg nem a föld, vagy más égi test közelébe jutva, annak vonzereje által leeshi kényszerülnek. Gyors s a föld vonzó ereje által még inkább siettető mozgása következtében, a légbeni surlódás miatt, igen nagy hőség fejlődik, mely a golyót megtüzesítvén, olvadozó állapotba helyezi; a benne összeszorult gáz és lég feszerje következtében ormotlan nagygyá tágul, míg nem a feszerő legyőzvé a golyó szilárdrészeinek összetörési erejét, azt durranás közt darabokra veti szét.

Az érvek, melyekre Cladni meggyőződését alapítja, 1-ső: a roppant magasság, melyen a lebkövek jelenkeznek. Tegyük, hogy e magasság csak 10 mértföld; mily roppant kiterjedésű légkör kívánatik e magasságban ahoz, hogy belőle csak 10-20 fontos kö származzék? a magasság 1 és 60 mértföld közt változik; 2-ik: a lebkövek pályája, mely kezdetben majdnem fekvéses, s csak utóbb hajlik le erősen a földre; miből következik, hogy futásuk iránya az ő eredeti mozgásuk s a föld vonzásától függ; 3-ik: a nagy sebesség, melylyel a tüzgolyók haladnak, mielőtt a lég ellenállása által visszatartóztatnának.

Alkatrészeik Berzelius nyomán: tiszta szénvas, vaskéneg, delevaskő, tűn-olivin (meteorolivin), csekélyebb mennyiségű ham- és szikleg, kovasavas keseréleg, mészleg, vaslécs, eselécs, timéleg, festsav, ón, kékeny, cseleny és réz.

Nem minden lebkő, mely a föld közelébe jő, esik is egyszersmind le, mert számtalanszor láttak tüzgolyót a légkörön végigvonulni, anélkül hogy bárhol is megtalálták volna. De továbbá a golyónak szétrobbantott összes tömege is csak ritkán esik le, hanem egy része a földtől elhajítottván, a világűrben folytatja útját. Látszólagos nagyságuk és fényük igen különböző; némely napfényességű tüzgolyók mellett sokszor apróbb, csekélyebb fényűek is mutatkoznak, mely észlelés arra enged következtetni, hogy e tüzgolyók bizonyos rokonságban vannak a futócsillagokkal, melyek éjjel az égen feltünvén, rohanó sebességgel haladnak s rövid idő múlva eltűnnek. E futócsillagok az év bizonyos éjjein nagy számmal láthatók. Hy éjek jul. 26., 27., aug. 12., 13., 14., nov. 12., 13.; miről a figyelmes szemlélő mindenkor meggyőződést szerezhet. Csak az a kérdés van még hátra, miért esnek ezek csak az év bizonyos napjain? Az újabbkori tudomány, Cladni nyomán haladva, erre is megfelel. A lebkövek állandó tagjai naprendszerünknek s öszletben egy vagy több csekély vastagságú övet képeznek, melynek átmérete 1-2 millió mértföld. Emez öv nem minden

része egyenlő vastag, hanem némely helyen összecsoportosodva, másutt ritkábban vannak a lebászványok, s alakja inkább kerülék, mint kör; pályájuk a földút síkját többször metszik, s e metszési pontokba jut a föld az endített napokon, hol is lebkő-csoportokkal találkozván, közülök többeket magához vonz. A lebköveket, futócsillagokat e szerint kis világtesteknek tekinthetjük, ép úgy, mint földünket s egyéb planetákat; — míg azonban ezek magányosan, vagy egy-két hold által tiszteltteljes távolban kísértetve, mozognak: addig a kis világtestek tömörülve, csoportosan kóborolnak a világűrben mindaddig, míg nem valamely nagyobb tömeg vonzhatáskörébe jutva, pályát s önállóságot veszve, lezuhannak.

Jegyzetei után *Benyák Otto.*

Közegészségi állapot.

Cseley János urnak, városunk főorvosának, az egészségügyről beadott, 1874. évet tárgyazó jelentéséből közöljük a következőket:

D) Lebészeti tünemények. Az általános egészségügyi állapot az 1874. évnek két első havában kintinó jó volt. — Márczius hóban a rendellenes és változó időjárások következtében tetemesen rosszabb lett. — April, május és június havakban az általános egészségügyi állapot valamivel ugyan javult; mindazonáltal a hideg és erős tavaszi időszakok sok kór fejlesztésére alkalmat nyújtottak. Már július és augusztus havakban az egészségügyi állapot lényegesen kedvezőbb lett, és ez szeptemberben annyira javult, hogy ezen hónapot az 1874-ik időszakának legegészségesebbikének kell nyilvánítanom. — Október, november és december hónapokban az újra beállott erős és ködös időjárások végett, az általános egészségügyi állapot ez év végeig rosszabb lett. — A halálozásokat tekintethe véve, január hóban 37, február hóban 35, márczius hóban 61, aprilis hóban 48, május hóban 39, június hóban 40, július hóban 38, augusztus hóban 32, september hóban 25, október hóban 38, november hóban 41 és december hóban 39 egyén halálozott meg, mely számokkal összesítve, ezek 1874-ik évre 473 halálozásokra utalnak. — A halottak közül, a születési időszaktól 6 hónapig az 1-ső évtől egész 6 évig, és a 40 évtől egész 60 évig számítva legtöbb, ellenben a 6 évtől egész 40 évig és a 80 évtől egész 100 évig számítva legkevesebb halálozásokat mutat. A halált előidéző kórok túlnyomó esetei gyermekeknel bél- és tüdőhurutban, göresökben, görvélykórban és vérhiányban, felnötteknel tüdőgumókórban, szívbántalmakban, tüdőlobban, hagymázban és végegyengülésben szemléltettek. — A betegségi jelleg lobos volt.

(Folyt. kov.)

Gazdaszat.

Gazdaságunk hiányai. Bizonyításra nem szorult tény az, hogy Magyarország földművelő orszá; ebből kifolyólag anyagi jólétünket, emelkedésünk eszközeit földünk termése szolgáltatja; ugyanazért első sorban egyebet nem ajánlhatunk a gazda-közönségnek, mint hogy földjét jól művelje, s ez által a nemzeti közvagyonosodást előmozdítsa.

Semmi kétség, hogy van az országban sok jó gazda, ki földjét ok-szerűen műveli, de a nagy többség apja, nagyapjának megrögzött szokását követvén, e téren tagadhatatlanul távol áll attól, hogy egyfelől saját jóléte, másfelől az ország hitele, közvagyonosodása előmozdításához segédkezeket nyújtson.

A legtöbb gazdának nevezett földművelő bitorolja e nevet, mert a mily kevésbé gaztlátkodó, ép oly kevésbé műveli földjét. — Követi a régi ösdi rendszeretlenségét, a mi azelőtt 30-40 évvel némileg menthető volt; ma azonban, a viszonyok változtával, valóságos nemzetellenes bűn. — Míg Franciaország nemzeti becsületkérdéssé emeli borászata kérdését, s vele s általa a világot uralja, addig Magyarhon nagy részére elmondhatjuk, hogy ott „Isten a gazda, s az idő a földművelő.” Sajnos, hogy így van, de valamint a panaszi, úgy ez igazság beismerése sem elegendő arra, hogy változtassunk a helyzetet. Nekünk jó tanács kell, s követjük, mondják a gazdák. Tehát, az a kérdés, miből áll a jó művelés? s mi az, mi egyesnek, mint az egésznek kárára van?

Azon hiányok közül, melyekkel lépten-nyomon, községről községre találkozunk, s melyek előremenetelnket gátolják, első helyen említendő az, hogy a természet törvényeivel ellenkező vetés-forgót alkalmazunk a különben sem jól művelt földbe.

Gazdánk nagyobb részénél a szokásos eljárás eddig ilyenforma szabályon alapult: „minél kevesebb trágyával és csekélyebb szántással ellátott földbe minél többször buzát — mert annak jó ára van — vetni, s ha nem bírja már, akkor rozsot, vagy utóljára zabot;” szóval egyfelől a szalmán telet igavonó csekély értékű trágyája 3-4 hüvelyknyire szántott földbe juttatása által azt kívántuk, hogy adja meg a föld 2-szer, 3-szor a jó buzatermést. Természetes, hogy az eredmény nem volt kielégítő. Nem volt kielégítő azért, mert a vegytan szerint azon szükséges kellekek hiányoztak már a földből, melyek épen a kalászos növények tenyésztésére nélkülhatlanul szükségesek. Ha évenként trágyázva leendett a föld, és szabály ellenére okszerű leendett friss trágyás földbe buzát vetni, ez esetben némileg menthető lenne az eljárás, — de különben semmi esetre sem. —

Szükséges tehát a földnek a mély szántás, már csak azért is, mert a mélyen szántott föld több nedv tartalommal bírván, kevésbé szárad ki, — szükséges a vetemény-változtatás már csak azért is, mert míg egyik vetemény megérése alatt egy bizonyos természeti erő kimerítették, addig a másik vetemény érési ideje alatt, mely más természeti erőt igényel, — ismét előkészít a természet azon erőből, mely kimerítették.

Gazdaságunk második főhiánya az, hogy kevés takarmánynövényt termesztünk, s ennek következtében marhatenyésztésünk csekély, mely miatt ismét kevés, és silány trágyatermelésünk van.

A takarmány a gazdaság lelke, éltető ereje, és tágabb értelemben

véve pénztára; mert a hol takarmány van, ott van állattenyésztés, s a hol ez van, van elegendő trágyakészlet.

Ha rétjeink termése nem elég, takarmány-növényeket bő mértékben kell termesztünk. Mentül több a takarmány, annál több és jobb marha tartható; mentül több és jobb a marha, annál több a haszna és trágyája, mentül több a trágya, annál nagyobb a gabona- és takarmány-termés stb. s ez így megy körforgásban. (Foly. kov.)

Hirek.

A dunáni átkelést felette nehezíti, hogy a csónakok csak esti 6 óráig közlekednek, s ez időn túl nem tartoznak menni, miért is csak busás díjért tesznek szállítást. — Télen megjárta, mert akkor már délután 4—5 óra-
kor este volt, s kiki iparkodott fedél alá, de most még 7-kor is elég világos van, s úgy a városiak, mint a vidékiek még ez időben is igénylik az átkelést, — igaz, hogy a rendkívüli időjárásnak tulajdonítható, miként még a hid nincs bent, s így a közlekedés nem biztosabb, de a rendkívüli időjárás indokolja egyúttal, hogy a szükségnek megfelelő intézkedések is tésessenek, s noha a hajós urak a téli időre vannak szegődöttve, és pedig csak esti 6-ig, a rendkívüli idő miatt köteleztesen a közlekedést este 7-ig fentartani. Ezt követeli a közérdek s a város becsülete.

Időjárásunk valóban rendkívüli, s noha még csak néhány nap választ el bennünket a tavasztól, merre tekintünk mindenütt a tél jelenségeit látjuk; s noha a nap ereje már is feltűnőleg érezhető, földrésznünknek nálunknál kedvezőbb fekvésű vidékeiről még folyvást tartó hidegről értesülünk; magában a langy éghajlatu Olaszországban e hó elején még napokig tartó havazások voltak, az Apenninek hóval fekvék, Triest, Pola, Lesina táján a hőmérő a fagypontra körül tévedez. — E hó 4-én Körnend táján oly erős hóesés volt, hogy a Grätz felé menő vasutvonalat délutáni 4 órakor megakadt, a hó a kocsik tengelyén felüli magaslatot ért, úgy hogy a hó-éke nem volt képes működni.

A komáromi kereskedelmi s iparhitelintézet mult évi jövedelméből következő helybeli jótékony egyleteket segélyezett: növegyletnek 30 ft., Erzsébet-egyletnek 30 ft., izraelita növegyletnek 30 ft., a tüzoltó századnak 65 ft.

Köszönetet kell mondani a városi főkapitány urnak, hogy multkori figyelmeztetésünk folytán a rév-utczai két sarkát elálló dologtalanokat szétguratta; egy-két napig volt foganatja, de már megint szállítkoznak, s midőn éppen e sorokat írjuk, gyakorolják szokásos társalgásukat, persze oly nyelven, mely ha magyar is, nehezen foglaltatik bent a magyar tudós társaság által oly hosszú éveken át gyűjtött szótárában.

Az idő enged, ma-holnap itt lesz a fák ültetési idenye; az e tekintetben kitűnő buzgóságot kifejtett polgármester urnak becses figyelmébe batorodunk ajánlani az ugynevezett „Erzsébet” sétány vagy liget szomorú sorsát, hol tavál több fa kivesszett, s a korlátok is elromladoztak; pedig már kár lenne e szép helyet pusztulásnak engedni, csak azért is, hogy a gőzhajó-állomáson várakozóknak enyhe menhelyet nyújt a nyári nap heve ellen, s a kiszálló idegent kulturális törekvésünkről tanítja ki.

A koldulás tudunkra városunkban el van tiltva, mennyiben fizetjük a koldulási adót, s ebből nem csak szegényeink, de az átvonulók is segélyeztetnek. Ha ennek daczára mégis zaklattatunk, nincs helyén, de még inkább nem találjuk helyén, ha rendőri közegeink az ilyesekkel találkoznak, le nem tartóztatják, pedig csak a napokban történt velünk, hogy egy szappanyos-utczai házból ittasan kibotorkált koldus megállítván bennünket könyör-adományért, az éppen e közt mellettünk elment városi hajdu egyszerűen salutált, s a koldusra rá sem hederített. Egy kis utasítás nem ártana.

A protestans autonomiát nyagagatják Ó-Szőnyön. E hó 4-én volt ismét papválasztás, de nem lett belőle semmi; mert a többség megint azé lett volna, ki a kisebbségnek ninesen inyére, lett kölesönös vádemelés; ezen vádatok elébb a traktus, azután a superintendens vizsgálja, bírálja meg szép lassan, míg a többség meg nem puhul. — Mi azt hittük, hogy a szabad önrendelkezési jogot oly kiválóan biztosítónak hirdedett protestans autonomia a többség akaratát tartja döntőnek, de miként látjuk, ugy a többség, mint a hívek üdve, eklezia nyugalma keveset nyom a mértékben, ha érdek forog fen, melynek, ha kell, áldozatul dobatik a leghivatottabb, legjelesebb egyén is, mint történt Tatán. Nines okunk magasztalni az annyiszor megvetőleg hangoztatott hierarchiát; no de ez legalább ismert hatalom, melynek mint ilyennek, ha meghódolok, teszem azon öntudattal, mert nem bírok vele, de legalább nem követeltetik tőlem a gyávaság, hozzájárulásonnal szentesíteni legszentebb jogainnak letiprását.

Színházi hír. Lászy Vilmos győri színigazgató husvétől kezdve 16—20 előadásra engedélyért folyamodott városi hatóságunkhoz. Előadni szándékozik a jelen győri idény alatt színre hozott újdonságok legjelesebbjeit, köztük például „A falu rosszáit”, e jeles eredeti népszínművet, melyet Győrött 3-szor adott egy hét alatt, a közönség elragadtatása mellett. Ha az érintett engedélyt chyerendi, műsorozatát és társulatának személyzetét közölni fogja szerkeztőségünkkel. — Nines kétségünk, hogy városi hatóságunk a kért engedélyt Lászy ur részére megadandja, mit közönségünk, kinék Lászy ur és társulata régi kedvence, megkiván, többször említett színigazgató pedig megérdemel, már csak azért is, mert társulata mostanában az egész hazában az egyedüli, mely a pénzkrisis daczára is becsülettel kitélté az idényt; s ebben, ugy hisszük, a főérdem az igazgatóé. Társulata jelenben művészi erőkből áll. Örvendeni fogunk, ha derék színészünket ismét körünkbe fogadhatjuk.

Élczes boszu. Egy itteni kereskedésnek két segéde kölesönösen elhatározták az üzletet elhagyni. — Az egyik szavát tartván, fel is mondott s távozott, de nem így a másik, ki jobban meggondolván a dolgot, szépen helyén maradt. — A távozott e miatt boszankodván, várta az alkalmat

a szavát-szegőt megboszulni. — Az üzletbe történetesen vásárlani ment egy urhölgy, ki iránt a helyén maradt collega rendkívüli tiszteletre gerjedt, s ezt közölte faczér társával. — Ez történetesen az urhölgy családjával szoros ismerettség vagy plane rokonságban állván, a tiszteletérzetből tulságosan hevült hűtlen collegának az urhölgynéli bemutatást megígérte. — A bemutatás megtörtént, a férj állítólagos távollétében, jaj de a fatum! Belép a férj egy tisztességes korbácsos, és ugy ellátta a túlboldog tisztelgőt, hogy borogatást nem használt, csak azért, mert mint életrevaló ifju, szerelmi mámorának ezen éppen nem költői lelohasztását felette restelte. — A megcsalt collega így boszulta meg magát.

Gyászos menyegző. Rima-Szécsen a mult napokban egy nagy menyegző tartott, a lakomán jelen volt 116 személy, kik a lakoma után mind veszélyesen megbetegedtek, s többen mérgezési jelenségek között elhaltak. — Sajnos, hogy a helységben nincs orvos, s így a segély csak későn érkeztethető; — az ily esetenél szokásos mende-mondák közül a baj leghihetőbb oka, hogy az ételeknél egy elesett állat husa is használtatott. — Legyen ez intő példa szegényebb osztályu népünknek!

Halálozás f. évi márczius 7-én halt el Csuzon Bathó Mihály közbirtokos ur 84 éves korában. — Megyénk tisztelt alispánja Bathó Bálint ur szeretett atyját, az ügyvédi kar jeles tagja Berinkei Antal ur pedig ipát veszték el az elhunytban. — Vigasztalja őket vesztésüik felett az általános részvét.

A bécsi kerületi iskolatanács legújában nagyobb számu szülőket, kik gyermekeiket a hatóság részéről történt többszörös felhívás ellenére sem küldötték iskolába, pénz, esetleg fogsággal bírságot. — Ez üdvös eljárás nem lenne felesleges nálunk is, főleg a vidéken, hol az iskolások száma rendszeren azon arányban fogy, a melyben a libák száma szaporodik.

A Lajtha medrén tulesapott s a bécsi vaspályát elönté, ugy hogy a f. é. mart. 10-én este Bécsből Budára indult vonat Új-Szőnybe 12 órai késedelemmel érkezett.

Polgármesteri jelentés. (Vége.) Az országutak s utcák javítása következőleg foganatosított: kora tavasszal a tolnai-utca ujonan épített és alakított át, földtöltés-, kö- és kavics-borítékkal; az utca esinosbitása szempontjából a házak előtti esatornák kiköveztetek, mely alkalommal a Rozália-téren keresztül vonuló országút, a meyeresi-utczától a Vág-hidutczáig terméskövel és kavicsos borítatott meg és jó karba helyeztetett, továbbá a Győr-Duna mellett végigvonuló országút egy része ujonan épített. a malom-révtől a halász-utczáig, terméskö- és kavicsborítékkal, és a házak előtti gyalog-járdának már régőhajtott szabályozása; a szükséges kikövezett esatornával egyidejűleg elkészítettet a sz. János- és esapó-utca forkoltánál a már rég idők óta járhatatlan volt, moesáros országút, kikövezett esatornákkal, kö- és kavicsborítékkal használhatóvá tétetett; a győr-dunai szigeten keresztül vonuló hid közti országút kijavított; úgyszintén a hídól a Ledermayer-féle házig vezető út kijavított; továbbá a Vág-hidutczában a esatornák kijavítottak; a mester-utca szintén javított; figyelem fordítottak a víz utca, halász-, kertész- és Perencez-utca szabályozására, kavics-boríték és részbeni esatornázás által. Nem esekély erővel ujonan építettet a városi főpiactól a várerőd felé vonuló országutnak egy része, a katonai tiszti lak előtt földtöltéssel megemeltetett és terméskövel kirakatott, szépítés tekintetéből házak előtti, — úgy föld alatti esatornákkal is ellátottat. — Végre a városon kívül létező pozsony-somorjai országút kavics-borítékkal javítottat. Ezen munkálatokra a kimutatott 5502 természetbeni kézi és 482 igaz közmunka-napszám és a város eszközei fordítottak. — Terméskö vásároltatott 1874. évben 141 1/2 köb-öl, hátramaradt 1873. évről 20 k. öl, s így 1874. évben összes kőanyag 161 1/2 köb-öl; felhasználtatott 115 1/2, maradt előleg 1875. évre 16 1/2 köb-öl. Kavics kiaknáztatott 1874-ben 208 köb-öl, felhasználtatott 190 köb-öl, 1875-re marad előleg 18 köb-öl. Rosta-homok eladatott 10 kocsival és 1 köb-öl. A fentelősorolt országutak építésére s egyéb úti munkálatokra, ugy a kőanyag megvásárlására, a kövező- és kőművesmesterek munkája s az országutakon dolgozó napszámok fizetésére kitűztetett 1874. évben a városi pénztárból összesen 6033 ft. 70 kr.

A magyar tisztviselők országos egyesülete, hozzánk beküldött felhívásaként, tagjai önmivelődesének előmozdítása tekintetéből saját könyvtár felállításán buzgólkodik, s e czélra adakozásokra bocsát ki felhívást. — A könyv- vagy pénzbeli kegyadományok küldendők „a magyar tisztviselők országos egyesületének” helyiségébe Budapest, 5. kerület Wurm-utca 2 sz. II. emelet.

„**Taborszky és Parsch**” műkereskedésében Budapesten kapható „100 oktató gyakorlati darab a négykézzeli zongora-tanuláshoz Köhler Lajostól.”

Komárom városában meghaltak 1875. évi márczius 5—12-ig: 5-én Maté Lúdia, 71 éves, ref., agyszélhűdésben. 5-én Bonecz Győző, 13 éves, r. k., agylobban. 6-án Dolezsár Francziska 22 éves, r. k., gumókóiban. 9-én Király Adolf, 28 éves, izr., tüdőlobban. 9-én Fűsi Mária, 19 éves, ref., gumókóiban. 10-én Piszár Jozéfa, 6 hónapos, r. k., bélhurutban. 10-én Hölczl Gizella, 12 1/2 éves, r. k., hagymázban. 10-én Sipos Klára, 50 éves, r. k., gumókóiban.

Piaczi középárak márczius 11-én Komáromban: Buza 3 ft. 80 kr. Rozs 2 ft. 80 kr. Árpa 2 ft. 20 kr. Zab 1 ft. 75 kr. Kukoricza 2 ft. 40 kr. Kemény fának öle 16 ft. — Puha fának öle 9 ft.

Vizállás a Dunán 10' 7" — Vágdunán 9' 9"

Szerkesztői üzenetek.

R. V. urnak Vácz... A jövő lapban kezdjük.

P. B. urnak Nyitra. A folytatást kerjük.

B. H. urnak Budapest. Levél-alakban kerjük, a keldott fog jomú.

Laptulajdonos s kiadó: Jókay Lajos. Felelős szerkesztő: Adamovich Adam.

Valódi
WILHELM-féle
 köszvény- és eszüellenes
vértisztító-thea
 (vértisztító a köszvény és csúsz ellen)
 (38) az egyetlen (3-4)
 fogonatos vértisztítószer,
 mely
 „EUROPA” legelső orvosi tekintélyei
 által ajánlatott és
 legjobb sikerrel alkalmaztatott.

A cs. k. udv. irodá-
 nak 1858. decz. 7.
 kelt határozata ál-
 tal engedélyezte.

Hamisítás ellen
 a cs. k. felső leg-
 magasabb szabadságra
 által biztosítva.
 Bécs, 1871. márcz.
 28.

Ezen thea az egész szervezetet tisztítja:
 átjárja, mint semmi egyéb szer, az egész test
 részét s belső használat által minden lerako-
 dott tisztátalan köranyagot eltávolít; ezen ha-
 tása egyszerűen tartós is.

**Alapos gyógyulást biztosít köszvény-
 ben, eszüben, szülés folytoni lábhagyanatokban
 és idült makacs bajokban, folyton évesedő sr-
 beknel, valamint minden nemű és bőrkintési
 betegségekben, periszeák ellen, akár a tes-
 ten, akár arcon, somor és hajszonyos daga-
 natok ellen.**

Különösen kedvező eredményt (un-
 tetett) fel ezen thea a maj- és lép-láganatok-
 nál, hasonlóul aranyeres állapotokban, sűrű-
 sághoz, erős ideg-, izom- és csuklófájdalmak,
 úgy a gyomorban nyomasztó szelek, alvásti
 dugulások, vizeleti bajok, magadulások, férf-
 gyengeség és női folyás ellen stb.

**Fajások, mint górcsolyabajok, mirigyda-
 ganat, tartós theavás folyton gyorsan és ala-
 posan gyógyíthatnak, mivel enyhe, oldó és vi-
 zelethajtó szer.**

Számos bizonyítványok, elismerő- és dí-
 csődíjak, melyek kívánatra díjmentesen
 megküldetnek, igazságukon bizonyítják a fe-
 ltebbi állításokat.

A mondatok igazolására a következő el-
 ismerő-leveleket közöljük:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész úrnak
 Neunkirchenben, Klado, Prága mellett (Cseh-
 országnak) 1874. szept. 4.

Az ön Wilhelm-féle köszvény- és eszü-
 ellenes vértisztító-theáját egyideig élveztem,
 indíttatva érzem magamat, hogy jó hatásért
 önnek köszönetet mondjak. Tisztelettel
 Gerber Béla, bórúr.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész úrnak,
 Neunkirchenben, Grubinsopofje (Bellovármeg-
 ye) u. p. Daruvár.

Ujlag felkérem önt, hogy egy ládával
 az ön eszü- és köszvényellenes vértisztító-
 theájából utóvértel, alábbi cím alatt, miha-
 marább küldeni sziveskedjék. Hatása még bu-
 jasonyi eredetű bőrbetegségeknel is kitűnő.
 Malich József, kerületi orvos.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész úrnak,
 Neunkirchenben, Nürnberg, 1874. szept. 22.

Mintön egy bécsi barátomtól az ön kitűnő
 theájáról hallottam, megkértem, hogy számom-
 ra egy ketegesével szerezzen, melyet az utolsó
 adagig felhasználtam, és azzal máris igen meg-
 vagyok elégedve; mintön már hosszabb évek
 óta gyomorhajlam szenvedek, a gyógybírást
 még folytatni akarom. Kérek amalfogva ma-
 gamnak négy ketegesét küldeni. Tisztelettel
 Drinzer Andrá.

Kapirnok a nürnbergi Laufthornnál.

Óvás a hamisítás és ámitás ellen.

A valódi **Wilhelm-féle** eszü- és kösz-
 vényellenes vértisztító thea-gyárából Neun-
 kirchenben, Bécs mellett, vagy az általam a
 hírlapokban megnevezett iraktárakban kapható.

Egy ketegese ára 8 adagra osztva, orvosi
 utasítás nyomán készítve, különféle nyelve-
 ken használati utasítással 1 frt., helyeg- és
 csomagolásért külön 10 kr.

A f. ez. közönség kényelmére a valódi
Wilhelm-féle köszvény- és eszüellenes vért-
 tisztító-thea kapható.

Komáromban: Belloni A. fúszerke-
 reskedésben. **Eszékjárdán:** Conleger
 Ignácznál. **Pesten:** Turók József gyógytárá-
 ban. **Pozsonyban:** Pisztorj Bódog gyógy-
 tárában. **Győrött:** Némethy Pál gyógytárá-
 ban.

Gyakornoknak

(43) felvétetik (2-3)

Komáromban egy fúszerkereske-
 désben, egy jó házból származó,
 s kellő képzettséggel bíró 13-14
 éves fiu.

Bővebb felvilágosítást ad a
 szerkesztőség.

Csak 7 ft. 50 krajczárért.

(29) Ezt hallani, látni — és bámulni kell! (5-9)

Egy valódi angol britannica-alpaca ezüst asztali készlet, melyet némely háztar-
 tásban az egészségtelen pakfong-kanalak helyébe lehetne alkalmazni, és mely a követ-
 kező 55, valóban praktikus, elpusztíthatatlan darabból áll. Britannica-alpaca az egyet-
 len fém, a mely mindig ezüstfehér marad. A készlet a következőkből áll:

**Az egész csak
 7 ft. 50 krért.**

- 12 db. nehéz evő-kanal.
- 12 db. nehéz kávé-kanal.
- 12 db. asztali villa.
- 12 db. asztali kés.
- 1 db. tejszedő-kanal. nehez.
- 1 db. leveles-szedő kanál. nehez.
- 1 db. valódi china-ezüst-cukor-bíntő.
- 1 db. valódi china-ezüst-cukor-esztető.
- 2 db. china-ezüst-gyertya-tartó.
- 2 db. china-ezüst-tojás-tartó.
- 1 db. thea-szűrő. china-ezüstből.

**Az egész csak
 7 ft. 50 krért.**

Ezen 55 tárgy együtt véve csak 7 ft 50 krba kerül AU BOX
 MARCHE china ezüst kereskedőnél Bécsben, L. Adlegasse 12. I. emelet.

Hiszek János

czipész-mester

(31) Komáromban, raez-utca Úveg-es-fele hazban. (1-5)

ajánlja magát mindennemű
 férfi-, nő- és gyermek-lábbelik készítésére

a legújanyos technikán.
 Ajánlja egyúttal az egyedül nála kapható u. n. általános bormázát
 (Universal-Lederfett), mely mindenemű bőrlőz alkalmas, utóbbiak
 tartósságát kölesüti, a bőrt puhán tartja és egyszerűen vízzátlanná teszi.
 Szintén nála valódi párisi fényváz is kapható, mely a bőrcék nem
 ártalmas.

PAVID EMMA k. a. Yverdonból,
 (frank Schweitz) a francia nyelv s zom-
 gorábani oktatásra ajánlja magát.
 Lakása Komáromban, Vágsor 1109.
 sz. a. Búlló Frigyes úrnál. (16) (1-3)

Egy krajczár költség
 felszámítása nélkül külföldi
 Office Rudolf me nyiségtanár úr. Berlin.
 Wilhelmstrasse 125. sz.

legújabb nyeregmények
Jegyzékét 1875-ik évre

s felvilágosítást az általa felalált álta-
 lában tudományos elvekre alapított
tolto-játék-rendszerét,
 melynek érvényét
 a legjelentékenyebb
terno-nyeregmények
 mint közstudomás legjobbj bizonyítvány-
 (42) ként tanúsítják. (1-1)

(44) **LAKÁS** (3-3)
 mely 4 szobából, konyha, padlás és
 pinczéből áll, azonnal kiadandó.
 Értekezhetni Rudolf Győző kávé-
 házában.

(25) **Elismert tény,** (1-15)
 hogy Rix Vilhelmina asszony, orvos-
 özvegynek (Bécsben, Stadt, Adlegasse
 12., saját házában) esoda-pasztája
 szepül, májfoltokat, por-csereket, bír-
 foltokat, bőrbajokat, ripacot, hímőhelyi
 ráncokat, az orrvörhenyt és egyáltalán
 az arcon vagy testen levő bármi tisztá-
 lanságot mindenkora eltávolítja, s iras-
 ban kezeshedik. Egy üveg esoda-pasztá-
 jának ára, használati utasítással együtt 1
 ft. 50 kr., mely összeg akadálytalanul
 visszafizetetik, ha a paszta nem használ.
Küldemények utánvétellel.
Rix Vilhelmina.

Komáromban a város élénk forgalmu
 utcajában levő felszerelt
pék-üzlet
 (47) szabad kézből eladó. (1-3)
 Bővebb felvilágosítás nyerhető a szer-
 kesztőségnél.

Állomáskeresőket

a kereskedelmi, gazdasági, va-
 lamint minden más szakban,
 évek óta fenálló közvetítő-in-
 tétetünk a bel- és külföldön elő-
 (18) nyösen elhelyez (6-50)
 „GERMANIA” Boroszló-
 ban (Poroszország).
 Reuschestrassé 52. sz.
 Helytadók nem fizetnek.

HIRDETMÉNY. (3-3)

Özv. Faragó Sámuelnének a esapó-
 utczában levő 517. sz. háza, mely 5 szo-
 bából, 3 konyhából, egy falkamra-
 pincze, 4 fűskamrából áll, terjedelmes
 udvar és kerttel, minden órában eladó,
 vagy bérbe adandó.
 Bővebben értekezhetni a Vág-hídu-
 czában, 1337. számú háznál Galambos
 Lajos lakatos-mesternél.

Küldje (5-6)

ön név- és lakezímét az első és leg-
 nagyobb 27 kros **Bazarba Au**
Bon Marché, Bécs, Adlegasse 12
 sz., és a 27 kros árú jól egybeál-
 lított példány-gyűjteményét díj- és
 bérmentesen vendü. Minden meg-
 rendelés tüen, lelkiismeretesen és
 pontosan teljesítetik.

1873. évi bécsi világgiallításnál elismerési oklevéllel
 kitéüntetve!!

WOLF ARMIN

(18) Komáromban, volt gr. Zichy-fele hazban. (1-3)

Valódi! Tartós! Olesó!

Van szerencsém a f. ez. közönségnek a tavaszi időnyre legfinomabb kül-
 és belföldi szövetekből készült öltönyöket 14 fttől fölebb — legjobban
 ajánlani.

Megrendelések 18 óra alatt teljesítetnek.

Reuschestrassé 20 BRESLAU Reuschestrassé 20

ÁLLOMÁST KERESŐK

bármely minőségben

hon s a külföldön azonnal vagy később elhelyeztetnek a
„Nordstern”
 (14) központi elhelyezői hivatal által. (1-15)

A netani kérdésekhöz egy levélhelyeg csatolandó.

Állomást adóknak költség nélkül.

Jelinek János kávéházában
 ma es minden vasárnap
ZENEESTÉLY
 (13) tartatik (6-00)
 a helybeli zenekarok által felváltva.